eest teistele. Veelgi kujukamalt kui Kolditzi protest iseloomustab see dokument tolleaegse Tartu tuletõrjenduses ja üldse omavalitsushalduses valitsevat olukorda.

Raad väitis vastuprotestis, et olgugi linnal vastupidi Kolditzi väitele olemas „eine wollabgefassete Brandordnung" ja vajalikud tuletõrjeriistad, nimelt üks hea prits, mitu tuleredelit, pootshaagid ja nahkämbrid ning linn jagatud teatud korteriteks (veeranditeks) ja varustatud korterikaevudega, siiski rael ei ole kuulekust kodanike juures ega tohi keegi raest mõnda kodanikku tõsiselt käsutada või temaga vähegi valjemalt käituda, sest niisugusel korral jooksevad need kohe kuninglikku õuekohtu ja tsiteerivad selle ette ühe või teise raeliikme „in puncto injurarum" ja nõuavad „eine christliche Abbitte", mõlemad gildid tahavad olla tänapäev rohkem kui raad ning kirjutada sellele ette seadusi ja siduda niiviisi käed, et raad ei oleks õigustatud nende nõusolekuta andma määrusi ning korraldusi, soldatid lõhuvad ja rikuvad ulakusest korterikaeve, nagu võib näha kaevust raekoja juures, mida sagedasti on parandatud, kuid mis alatasa jällegi maha kistakse ja täidetakse, tünnidel ja veepalidel, kui need paigutatakse majade ette, lüüakse maha vitsad või raiutakse need isegi tükkideks, nahkämbrid varastatakse tulikahju juures enamikus ära ning lõigatakse katki pastaldeks või kingataldadeks. Kui Moresini maja põles, läks neid kaduma (tekstis tühi koht) tükki, mis ei ole väike kahju, sest ühtegi neist ei saa teha alla 2—3 riigitaalri, soldatid murravad pootshaakide rauad ära ja varastavad kirved ning lükkavad ja löövad pealegi igaühte, kes tahaks neilt varastatu ära võtta. Niisuguses olukorras on rael võimatu põlemäärustikku „zum effekt zu bringen". Sellepärast protesteerib ta kõige pidulikumalt selle vastu, et härra Commissarius fisci tahab seda talle süüks panna ning kavatseb õnnetuse korral vastutusele võtta. Raad tahab küll heameelega oma kohust „so viel muglich" täita, kuid vastava abita ja kodanike sõnakuulmatuse juures ei saavat ta midagi ära teha [98].

Raelt esitatud asjaolude tõelikkusele vastavuse juures ei või kahelda. Kuid pea kõiki neid oli põhjustanud just esitatud krooniline tüliõhkkond raes ning sellest tingitud rae autoriteedi langus kodanikkonna silmis. Seetõttu ei võinud ka rael endal olla palju illusioone oma reprotestatsiooni veenvuse suhtes. Igatahes võttis raad tulekaitsekorralduse küsimuse tõsisemalt kui kunagi enne päevakorda ning juba 12. detsembril üllitas ta uue põlemäärustiku, esimese, mis tõsiselt pääses

[98] Rae koopiaraam. 1685, lk. 348—352.

Tartu V, lk. 257